

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z powództwa R. S.

przeciwko R. Spółce z o.o. sp.k. w P.

o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 października 2016 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 3 czerwca 2015 r., sygn. akt VI Pa (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem kosztów pomocy prawnej w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy w P. wyrokiem z dnia 3 czerwca 2015 r., wydanym na skutek apelacji wniesionej przez powoda R.S. od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 10 grudnia 2014 r., sprostował oznaczenie sprawy w części wstępnej zaskarżonego tą apelacją wyroku w ten sposób, że błędny zapis „o uznanie za bezskuteczne wypowiedzenie umowy o pracę” zastąpił prawidłowym „o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy”, a także zmienił zaskarżony wyrok o tyle, że zasądził od pozwanej R. Sp. z o.o. w P. na rzecz powoda kwotę 24.000 zł i oddalił apelację w pozostałej części.

Pozwana R. Sp. z o.o. w P. wniosła do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 3 czerwca 2015 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 245 k.p.c. w związku z art. 6 k.c. i art. 151 k.p., a także naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 61 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się oczywistą zasadność tej skargi, będącą efektem oczywistego naruszenia art. 61 § 1 k.c. w związku z przepisem art. 300 k.p., przez jego całkowite pominięcie przy ocenie momentu, w jakim oświadczenie w przedmiocie rozwiązania umowy o pracę zostało złożone. Zdaniem skarżącej, jak wynika z uzasadnienia, Sąd Okręgowy w P. w ogóle nie wziął pod uwagę powołanych przepisów przy ocenianiu momentu złożenia oświadczenia pracodawcy, mimo że zgodnie z art. 61 § 1 k.c. oświadczenie woli jest złożone z chwilą, w której adresat ma możliwość zapoznania się z nim.

W ocenie skarżącej, jest oczywiste, że zastosowanie wyżej wymienionych przepisów powinno skutkować oceną, że oświadczenie woli pracodawcy w przedmiocie rozwiązania umowy o pracę zostało złożone w dniu 3 sierpnia 2012 r. (wówczas powód nie był na zwolnieniu chorobowym), albowiem wówczas doszło do awizowania przesyłki, zatem pracodawca stworzył powodowi przy pomocy operatora pocztowego warunki do zapoznania się z pismem. Nie jest zaś wiadome, dlaczego pracownik zwlekał z podjęciem przesyłki i podjął ją dopiero w dniu 9 sierpnia 2012 r., po uprzednim uzyskaniu zwolnienia lekarskiego.

Skarżąca dodała, że jej zdaniem Sąd Okręgowy naruszył również w sposób oczywisty przepisy procedury. Postępowanie dowodowe przed Sądem pierwszej instancji w sposób wystarczający wykazało bowiem, iż powód w dacie złożenia oświadczenia woli o rozwiązaniu umowy o pracę (ustalonej zgodnie z art. 61 § 1 k.c.) nie przebywał na urlopie. Konstatacja Sądu Okręgowego, iż brak dokumentacji pracowniczej uniemożliwia dokonanie ustaleń w tym zakresie, co obciąża pracodawcę, narusza natomiast art. 245 k.p.c. w związku z art. 151 k.p. Dokumentacja pracownicza, w tym również ewidencja czasu pracy, zawiera wyłącznie oświadczenia wiedzy pracodawcy. Jej wadliwość, jak również jej brak, nie uniemożliwia *a priori* dokonania ustaleń w zakresie objętym dokumentacją. Brak

jest jakichkolwiek ograniczeń dowodowych dla prowadzenia postępowania dowodowego w kierunku, który dotyczy okoliczności teoretycznie wynikających z akt osobowych pracownika.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie (sporządzone odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Należy także przypomnieć, że skarga jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN

157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437), jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wywodu prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

Zdaniem Sądu Najwyższego, oceniana w niniejszym postępowaniu skarga kasacyjna nie jest oczywiście uzasadniona w przedstawionym wyżej rozumieniu.

Skarżąca niesłusznie utrzymuje bowiem, że doszło do błędnej wykładni art. 61 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p., przez stwierdzenie, że chwilą złożenia powodowi oświadczenia woli o rozwiązaniu z nim umowy o pracę był dzień 9 sierpnia 2012 r., w którym powód faktycznie podjął przesyłkę zawierającą oświadczenie o wypowiedzeniu mu umowy o pracę.

Wypada przypomnieć, że zgodnie z art. 61 § 1 zdanie pierwsze k.c., oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. Spośród możliwych teorii złożenia oświadczenia woli (teoria oświadczenia, teoria wysłania, teoria doręczenia, teoria zapoznania) polski ustawodawca wybrał przy tym teorię doręczenia (por. M. Safjan w: Kodeks cywilny. Komentarz pod red. K. Pietrzykowskiego, tom 1, Warszawa 2007, komentarz do art. 61, nb 4). Również w świetle poglądów przyjętych w ugruntowanym orzecznictwie Sądu

Najwyższego, które Sąd Najwyższy w obecnym składzie w pełni aprobuje, przy ocenie, czy oświadczenie woli o rozwiązaniu umowy o pracę zostało złożone pracownikowi, a więc czy miał on realną możliwość zapoznania się z jego treścią, należy posilkować się regulacją doręczeń zawartą w przepisach procesowych; w szczególności dotyczy to tych wypadków, w których doręczenie następuje przez pocztę (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 6 października 1998 r., III ZP 31/98, OSNAPiUS 1999 nr 3, poz. 80; uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 9 września 1999 r., III ZP 5/99, OSNAPiUS 2000 nr 4, poz. 131 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 października 2013 r., II PK 13/13, OSNP 2014 nr 9, poz. 125; z dnia 23 kwietnia 2010 r., II PK 295/09, LEX nr 602254; z dnia 15 stycznia 1990 r., I CR 1410/89; z dnia 9 grudnia 1999 r., I PKN 430/99, OSNAPiUS 2001 nr 9, poz. 309, a także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2009 r., II PZP 3/09, LEX nr 519963).

Brak jest w związku z tym jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że w okolicznościach niniejszej sprawy dniem doręczenia powodowi pisemnego oświadczenia woli skarżącej był dzień 3 sierpnia 2012 r., to jest dzień pierwszego awizowania przesyłki zawierającej to oświadczenie. W świetle przeważającej części orzecznictwa Sądu Najwyższego, za datę doręczenia pisma, aczkolwiek w ramach doręczenia zastępczego, należy bowiem przyjąć datę upływu siedmiodniowego terminu od powtórnego awizowania przesyłki (art. 139 § 1 k.p.c. i § 8 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym; por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2005 r., I PK 37/05, OSNP 2006 nr 17-18, poz. 263; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2009 r., II UZ 20/09, LEX nr 533108). Zupełnie nietrafnie skarżący uznaje zatem datę pierwszego awizowania za datę skutecznego złożenia powodowi oświadczenia pracodawcy o rozwiązaniu z nim umowy o pracę, zwłaszcza że w okolicznościach niniejszej sprawy nie mamy do czynienia z ustaleniem daty doręczenia zastępczego, lecz z sytuacją, w której przesyłka została faktycznie doręczona adresatowi w konkretnym, możliwym do ustalenia dniu. To w tym właśnie dniu (9 sierpnia 2012 r.) oświadczenie złożone powodowi, zgodnie z art. 61 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p., doszło zatem do niego w taki sposób, że mógł

zapoznać się z jego treścią. Taką też datę złożenia przez skarżącą powodowi oświadczenia o wypowiedzeniu mu umowy o pracę przyjął Sąd drugiej instancji, co oznacza, że nie naruszył, zwłaszcza zaś w sposób kwalifikowany, powołanych w podstawach zaskarżenia przepisów prawa materialnego.

Chybiony jest również argument skarżącej, że za przyjęciem jej skargi kasacyjnej do rozpoznania ma przemawiać to, iż Sąd Okręgowy niesłusznie uznał, że brak dokumentacji pracowniczej obciąża pracodawcę, a tym samym doszło do naruszenia art. 245 k.p.c. w związku z art. 151 k.p. Z ustaleń Sądów obu instancji wynika bowiem jednoznacznie, że powód przebywał na zwolnieniu lekarskim w okresie od dnia 6 do dnia 19 sierpnia 2012 r., jak również że z przesyłką listową zawierającą wypowiedzenie mu umowy o pracę zapoznał się w dniu 9 sierpnia 2012 r., po jej podjęciu z poczty, a więc już w trakcie zwolnienia lekarskiego i to te okoliczności decydowały o uwzględnieniu jego powództwa. Tym samym, ustalenia dotyczące wcześniejszego korzystania przez powoda z urlopu wypoczynkowego, jak również data oznaczenia pisma wypowiadającego powodowi umowę o pracę na 30 sierpnia 2012 r. są bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Gdyby więc nawet Sąd drugiej instancji dokonał ustaleń faktycznych w tym zakresie z naruszeniem przepisów postępowania powołanych w podstawach zaskarżenia, to i tak naruszenie to pozostawałoby bez wpływu na możliwość poddania skargi kasacyjnej merytorycznej ocenie, już choćby z tej przyczyny, że w myśl art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c., o skuteczności takiego zarzutu można mówić jedynie wówczas, gdy naruszenie przepisów postępowania mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, iż skarżąca nie wykazała potrzeby rozpoznania jej skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. oraz art. 98 § 3 k.p.c. i § 11 ust. 1 w związku z § 12 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

